OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

17.9.2024

VN/3578/2024
VN/3578/2024-OKM-41

Eduskunnan sivistysvaliokunta

Lausunto eduskunnan oikeusasiamiehen vuoden 2023 toimintakertomuksesta

Kirjallinen asiantuntijalausunto; K 15/2024 vp Eduskunnan oikeusasiamiehen kertomus vuodelta 2023

Opetus- ja kulttuuriministeriö puolesta lausun eduskunnan sivistysvaliokunnalle kunnioittavasti seuraavan.

Eduskunnan oikeusasiamiehen kertomuksessa vuodelta 2023 on esitetty seuraava huomio. ”Oppilaiden oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön sekä riittävään oppimisen ja koulunkäynnin tukeen ei aina toteudu. Monet oppilaat joutuvat edelleen kokemaan koulussa kiusaamista, väkivaltaa ja häirintää. Opiskeluhuollon henkilöstövoimavarat ovat monin paikoin riittämättömiä. Tällöin oppilaat eivät saa tarvitsemaansa yksilöllistä tukea, eikä opiskeluympäristön hyvinvointia ja turvallisuutta edistävälle yhteisölliselle opiskeluhuollolle jää aikaa. Perusopetusta ohjaava lainsäädäntö on osin tulkinnanvaraista ja puutteet hallinnollisessa menettelyssä sekä päätöksenteossa korostuvat oppimisen tukea järjestettäessä.”

Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa todetaan asiasta seuraavasti. ”Kaikki oppilaat ja opiskelijat eivät saa tarvitsemaansa tukea. Oppimisen tukea selkeytetään ja tuen ketju yhtenäistetään varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Varhaisella puuttumisella ehkäistään ongelmia, jotka käyvät kalliiksi sekä inhimillisesti että taloudellisesti. Oppimisen edellytyksiä luodaan ja hyvinvointia vahvistetaan myös kulttuurin ja liikunnan keinoin.”

Lisäksi hallitusohjelmassa todetaan opiskeluhuollon osalta, että ” oppilas- ja opiskelijahuollolla on keskeinen rooli lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemisessa. Hallitus edellyttää kuntien ja hyvinvointialueiden tekevän tiivistä yhteistyötä opiskeluhuollon toimivuuden turvaamiseksi. Moniammatillisen tuen piiriin on päästävä matalalla kynnyksellä ja viiveettä. Lisäksi henkilöstön toimivaltuuksia auttaa lapsia ja nuoria vahvistetaan.”

Hallitusohjelman mukaan hallitus vahvistaa opettajien ja rehtoreiden toimivaltuuksia puuttua opetusta häiritsevään ja kouluaikana tapahtuvaan toimintaan. Hallitus tekee tarvittavat lainsäädäntömuutokset, joilla voidaan nykyistä tehokkaammin rajoittaa esimerkiksi mobiililaitteiden käyttöä koulupäivän aikana ja näin vahvistaa oppilaiden keskittymistä opetukseen.

Kouluväkivallan ennaltaehkäisyssä ja väkivaltatilanteisiin puuttumisessa otetaan käyttöön yhtenäiset suunnitelmat ja toimintamallit hyödyntäen olemassa olevia toimintamalleja, kuten Etelä-Karjalan mallia. Hallitus vahvistaa aluehallintovirastojen toimivaltuuksia koulujen laillisuusvalvonnassa.

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Opetus- ja kulttuuriministeriö				
PL 29 00023 Valtioneuvosto	Meritullinkatu 10 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	09 135 9335 +358 9 135 9335	kirjaamo.okm@gov.fi

Hallitus turvaa jokaisen lapsen oikeuden turvalliseen oppimisympäristöön ja koulurauhaan. Hallitus vahvistaa kiusaamisen uhriksi joutuneen oppilaan oikeusturvaa sekä mahdollisuutta jatkaa omassa koulussaan. Koulut pidetään turvallisen kasvun paikkoina.

Edellä mainittujen toimenpiteiden valmistelu on käynnissä opetus- ja kulttuuriministeriössä. tähän hiirellä ja kirjoita asiakirjan teksti

Lainsäädäntöneuvos Eerikki Nurmi

Jakelu Eduskunnan sivistysvaliokunta

Tiedoksi OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Lisa Palm
OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Rosanna Blomster
OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Emmi Venäläinen
OKM KPE Kansliapäällikön esikunta, Anita Lehikoinen